

Михальчишина Л.Г., канд. екон. наук, доцент

Гудзенко Н.М., канд. екон. наук, доцент

**Відокремлений структурний підрозділ «Ладжинський фаховий коледж
Вінницького національного аграрного університету», Україна**

Ефективність управління інноваціями в сільському господарстві

Інноваційна економіка має стати не тільки самостійним сектором української економіки в цілому, але й запорукою успішного соціально-економічного розвитку. В умовах глобалізації агропродовольчих ринків зростання вітчизняного аграрного сектору неможливе без переходу на інноваційний шлях розвитку, насамперед за рахунок впровадження комплексу законодавчих та організаційних заходів, створення сприятливих умов для освоєння різноманітних новацій.

Мінливі економічні умови вимагають інтенсивної інноваційної діяльності, підвищення уваги до ефективної організації досліджень та розробок, організації новацій на всіх стадіях життєвого циклу сільськогосподарської продукції, зниження інноваційних ризиків, стратегічного управління в діяльності кожного підприємства.

Модель інноваційного розвитку України в сільському господарстві має забезпечити об'єднання зусиль державних органів, установ, організацій, закладів науково-технічної сфери, підприємницького сектора економіки на користь прискореного використання досягнень науки і технологій з метою реалізації стратегічних інтересів – як національних, так і підприємницьких [1, с. 17].

Інноваційний розвиток є необхідним для ефективної діяльності підприємства, оскільки він сприяє забезпеченню конкурентоспроможності, підвищенню ефективності, розширенню ринкових можливостей, а також адаптації до змін у суспільному та економічному середовищі. Інноваційний менеджмент аграрного підприємства – це підхід до управління, спрямований на створення та впровадження інноваційних рішень, процесів і стратегій в аграрному підприємстві з метою підвищення ефективності та конкурентоспроможності підприємства в сільському господарстві [2, с. 299].

Інновації у сільському господарстві, як правило, пов'язані з технологією вирощування культур та утримання тварин, первинною та глибокою переробкою продукції рослинництва та тваринництва, переробкою побічної продукції, відходів основного виробництва, виробництвом кормів, зберіганням продукції, її логістикою та збутом.

Впровадження інноваційних технологій – надважливе завдання для будь-якого підприємства, адже створює сприятливе середовище для швидкого та якісного розвитку підприємства, а найголовніше – конкурентоспроможності. Побудова оптимальних схем сівозмін, пасовищних систем землеробства та питомої ваги сільськогосподарських культур у поточній структурі оброблюваних земель має базуватися на новітніх агротехнічних і вирощуваних сортах культур, з урахуванням екологічних вимог, ефективних систем захисту рослин та економічної доцільності виробництва [3].

На основі аналізу закордонного досвіду виділимо актуальні напрямки розвитку інноваційної діяльності у сільському господарстві: наукове та виробниче обслуговування сільськогосподарських товаровиробників через систему дорадництва за рахунок бюджетних коштів; фінансування та стимулювання підприємницької діяльності у науковій сфері за рахунок бюджетних коштів; використання державних закупівель як інструменту інноваційної політики; використання інноваційних проектів для впровадження новацій у галузь; формування мотивації для попиту на інновації у межах державно-приватного партнерства.

Аналіз галузевих особливостей інноваційного розвитку засвідчує, що інноваційні процеси з різних напрямів мають здійснюватися комплексно, проходячи всі чотири фази (ідея, втілення ідеї, розробка та випробування безпосередньо розробниками ідеї, передача у виробництво). Важливим елементом управління інноваціями є трансферт інновацій у виробництво, швидкість просування інноваційної продукції від розробника до споживача. Особливість трансферту інновацій в аграрному секторі полягає в тому, що майже кожна з них має бути адаптована до умов конкретного підприємства. Підвищення економічної ефективності можливе лише за умов системного підходу до освоєння інновацій, що передбачає виявлення у кожному конкретному випадку внутрішньогосподарських резервів та можливостей.

Подальший економічний розвиток сільського господарства передбачає, що інновації стають основним фактором, а аграрні підприємства раціонально використовують доступні ресурси та технології, своєчасно створюють гнучкі організаційні структури та ефективні організаційно-економічні механізми, які забезпечують скорочення циклу створення інновацій та їх комерціалізацію, використовують та розвивають творчу ініціативу працівників, формують стратегії конкурентоспроможності. Оцінюючи позитивний ефект від запровадження інновацій, сільськогосподарський бізнес насамперед очікує зниження витрат.

Список використаних джерел:

1. Гарбар Ж.В., Майбородюк К.С. Інноваційний менеджмент як базис інноваційного розвитку сільськогосподарських підприємств. *Агросвіт*. 2021. №9-10. С. 11-17; 2. Міньковська А. В., Молчанов А. С. Теоретичні аспекти інноваційного менеджменту в підвищенні ефективності діяльності аграрного підприємства. *Бізнес інформ*. 2023. № 8. С. 295-300; 3. Макаренко П., Миколенко І., Репіна М. Інноваційне управління галуззю рослинництва на підприємстві. *Економіка та суспільство*. 2022. №44. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-105>.